

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

КІЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КІЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

7 квітня 2005 року

№13 (2707)

НТУУ «КПІ» – ЯПОНІЯ

Візит ректора НТУУ «КПІ» до Японії

У період з 12 по 19 березня цього року відбувся візит ректора нашого університету академіка НАН України професора М.З.Згуровського до Японії. Візит проходив на запрошення уряду цієї країни.

Програма візиту була дуже насыченою. Зокрема, відбулися зустрічі в Міністерстві закордонних справ та Міністерстві освіти, науки і технологій Японії. Під час зустрічей у цих поважних державних установах було обговорено стан вищої освіти як в Україні, так і в Японії, розглянуто перспективи співпраці.

Macuo Aizawa
та М.З.Згуровський

Відбулося також докладне знаннямство Михайла Захаровича з роботою та інфраструктурами Токійського технологічного інституту, Міжнародного інституту мультимедійної освіти, Центру технологічного передбачення, який діє при Міністерстві освіти, науки і технологій. Під час перебування у Токійському технологічному інституті відбулася бесіда М.З.Згуровського з президентом закладу професором Масую Айзава та іншими керівниками, відповідальними за окремі напрями роботи інституту. Під час цієї бесіди М.З.Згуровський розповів про історію Київської політехніки, стан і перспективи розвитку нашого університету, про шляхи входження в Європейський освітінський і науковий простір тощо.

Результатом цієї бесіди стали спільні пропозиції щодо встановлення партнерських стосунків з визначеними напрямками. Наразі японська сторона вивчає пропозиції нашого університету і незабаром можна очікувати на візит до НТУУ «КПІ» ректора Токійського технологічного інституту для підписання договору про нашу співпрацю.

Дуже цікавими і, головне, корисними були зустрічі М.З.Згуровського в компанії «Міцуї». Ця всесвітньо відома компанія зацікавлена у співпраці з Україною у сфері високих технологій. Обізнаними виявилися фахівці цієї компанії і щодо НТУУ «КПІ», його розробками. Як результат – пропозиції японської компанії щодо співпраці з нашим університетом.

Напружений, але плідні переговори відбулися і в японській агенції з міжнародного співробітництва (JICA). Саме ця організація є учасником проекту, пов’язаного зі створенням Українсько-японського центру на базі НТУУ «КПІ».

Зустріч з Послом Японії

28 березня 2005 року в НТУУ «КПІ» відбулася зустріч керівництва університету з Надзвичайним і Повноважним Послом Японії в Україні паном Кіціро Амає. Під час зустрічі ректор НТУУ «КПІ» професор М.З.Згуровський подякував пану Послу за активну участі в організації його нещодавнього візиту до Японії. М.З.Згуровський розповів про свої зустрічі на японській землі, про плани співробітництва з різними урядовими і неурядовими організаціями, з університетами та приватними фірмами.

Пан Посол, у свою чергу, подякував керівництву НТУУ «КПІ» за активну позицію в розвитку співпраці з Японією, зокрема, у створенні Українсько-японського центру на базі НТУУ «КПІ». Як відомо, нещодавно Верховна Рада України прийняла законопроект щодо фінансування у 2005 році проектно-будівельних робіт з будівництва споруди для створення Українсько-японського центру. У зустрічі з Надзвичайним і Повноважним Послом Японії взяли участь перший проректор Ю.І.Якименко, проректори С.І.Сидоренко та М.В.Печеник, керівник управління міжнародних зв'язків Б.А.Циганок, генеральний директор технопарку «Київська політехніка» В.С.Камаєв, заступник проректора з наукової роботи Л.Р.Слободян.

Інф. «КПІ»

На засіданні Вченої ради, яке відбулося 14 березня, було заслухано і обговорено звітну доповідь першого проректора, члена-кореспондента НАН України професора Ю.І.Якименка, присвячену аналізу роботи навчального напрямку НТУУ «КПІ» за 2004 рік та завданням її подальшого удосконалення в поточному році. За матеріалами даної доповіді подаємо її виклад у дещо скороченому вигляді.

Основна увага навчального напрямку була приділена чіткій організації навчального процесу, його методичному та кадровому забезпеченню на тлі активної підготовки до реформування освіти відповідно до наміру України приєднатися до Болонського процесу. Нагадаємо основні завдання цього процесу:

перше – організація в усіх країнах двох циклів навчання у вищих школах: 3+2, бакалавр – 3 та магістр – 2 роки. При цьому і бакалавр, і магістр в Європі має визнаватися як освітні і кваліфікаційні рівні (це ми вже маємо і сьогодні);

друге – створення системи кредитів відповідно до європейської системи оцінок, відомої як ECTS;

третє – прийняття загальної системи порівняння вчених ступенів; четверте – реалізація принципів "навчання протягом всього життя"; п'яте – прийняття взаємовизнаного додатка до диплома;

шосте – створення сприятливих умов для

У світлі вимог Болонського процесу

мобільності студентів, викладачів і науковців.

Наш університет уже почав реалізовувати ці вимоги, звертаючи особливу увагу на забезпечення якості освіти, яка б відповідала критеріям Європейського співоварства.

Зокрема, КПІ визначений Міністерством освіти і науки як регіональний базовий університет проведення педагогічного експерименту із впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу. Ми вже підготували програму, тимчасове положення про кредитно-модульну систему та інші документи, які використовуються п'ятнадцятьма університетами Києва, Вінниці, Чернігова та Черкас. Уже проведено 5 регіональних науково-методичних семінарів з питань експерименту. У нас 7 інститутів та факультетів (ІПСА, ІЕ, ІФФ, РТФ, ФБТ, ФММ та ФЕЛ) відпрацьовують цю кредитно-модульну систему. Експериментом опхоплено 45 спеціальностей із 21 бакалаврського напряму (всього 78 академічних груп).

Ми плануємо відпрацьовувати всі особливості кредитно-модульної системи організації навчального процесу на цих факультетах ще протягом наступного навчального року, а починаючи з 2006/2007 навчального року долучити до неї всі інститути і факультети університету.

Суттєвим кроком розвитку університету в напрямку забезпечення якості освіти, є вдосконалення його структури, системи управління, розподілу повноважень між структурними підрозділами, що значною мірою розширює їх права.

Ці кроки пов’язані також із законом України "Про вищу освіту", Указом Президента України про НТУУ «КПІ» від 30 серпня 2004 р. та новим Статутом університету. Ректором уже підписано наказ із 26 додатками, що визначає усі складові діяльності університету. У зазначену систему включено всі питання навчального, наукового, наочно-виховного, міжнародного, господарського та фінансово-економічного напрямків, що направлено на підвищення якості навчання і наукових досліджень, розширення міжнародних зв’язків університету, покращення його матеріально-технічної та соціальної бази.

Розроблено систему критеріїв і показників, що визначатиме оптимальні контингенти студентів підрозділів усіх курсів і форм навчання, які вже доведено до підрозділів і які, виходячи з наявних ресурсів, будуть передаватися щорічно.

На сьогодні здійснюється підготовка: бакалаврів із 39 напрямів (ліцензований обсяг 10440 осіб), спеціалістів – з 116 спеціальностями (ліцензований обсяг 8475 осіб), магістрів – із 99 спеціальностями (ліцензований обсяг 2086 осіб).

За звітний період відкрито 6 нових спеціалізацій, на сьогодні загальна кількість спеціалізацій складає 180.

План прийому на денну форму навчання порівняно з 2003 роком майже не змінився і становив 5097 осіб. Прийом проводився за 109 спеціальностями та 39 напрямами підготовки 26 структурними підрозділами університету (без ВІТ). Вперше цього року університетом було здійснено перерозподіл плану прийому між спеціальностями (ФЕЛ, ФЛ) за ініціативою факультетів на користь спеціальностей із більшим конкурсом.

На позиціях лідерів конкурсу за заявами знаходяться ФЛ, ФП, ВПФ, ФС, ФІОТ, ФММ, які зберегли свої минулорічні позиції.

Закінчення на 2-й стор.

СЬОГОДНІ
В НОМЕРІ:

1 НТУУ «КПІ»
– Японія

1 У світлі вимог
Болонського
процесу –
доповідь
першого
проректора
Ю.І.Якименка

2 В.М.Коржу
– 70!

На здобуття
Державних
премій

3 Презентація
книги
А.М.Люлька
– видатний
конструктор
України

4 Весняний
півфінал КВК
До Всесвітнього
дня здоров'я

Фінал з хокею
Увага, конкурс!

ВІТАЄМО!

Вікторові Миколайовичу Коржу – 70!

У березні виповнилося 70 років від дня народження відомого зварника України, вченого і педагога, професора, доктора технічних наук Віктора Миколайовича Коржа.

Народився В.М.Корж у м. Костянтинівка Донецької області. У 1954 році закінчив Київський суднобудівний технікум, працював, служив у армії.

Після закінчення механіко-машинобудівного факультету КПІ за спеціальністю "Технологія устаткування зварювального виробництва" працював в ІЕЗ ім. Е.О. Патона, в українській філії НДІ авіаційних технологій.

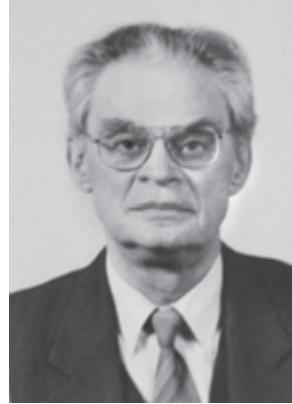
З 1965 р. життя Віктора Миколайовича Коржа пов'язане з кафедрою зварювального виробництва Київської політехніки. З 1965 р. по 1968 рр. – аспірант, у 1971–1972 рр. – старший викладач, у 1972–1991 рр. – доцент кафедри зварювального виробництва. Упродовж 10 років – з 1975 по 1985 рр. – Віктор Миколайович Корж працює заступником декана з навчально-виховної роботи зварювального факультету (ЗФ) КПІ.

У 1970 р. Віктор Миколайович захистив кандидатську дисертацію, а в 1991 р. – докторську.

Після організації на ЗФ в 1991 р. кафедри відновлення деталей машин В.М.Корж працює доцентом, з 1992 р. – професором, у 1993–2001 рр. – завідувачем кафедри. Очолюваний ним підрозділ став базовим в Україні за спеціальністю "Технологія устаткування відновлення і підвищення зносостійкості машин і конструкцій".

Віктор Миколайович – активний учасник створення галузевого стандарту вищої освіти України за напрямом підготовки "Зварювання" для бакалаврів, спеціалістів і магістрів, керівник розробки низки провідних навчальних курсів для зварювальних спеціальностей.

Основні напрямки наукової діяльності Віктора Миколайовича Коржа

– дослідження і розробка технологічних основ газополуменової обробки металів, нанесення газотермічних покриттів. Це він розробляв генератор одержання полуум'я з води, за допомогою якого можна зварювати мініатюрні (ювелірні) деталі й різати дуже тонкі листи металу.

Учений має понад 120 публікацій, зокрема, 12 авторських свідоцтв і 1 патент, дві монографії, статті в енциклопедії "Машинобудування", підготував 2 кандидатів наук, нині є науковим керівником докторанта.

Віктор Миколайович Корж – член спеціалізованих учених рад НТУУ "КПІ" і ІЕЗ ім. Е.О.Патона НАН України, член ради з механіки, матеріалознавства і зварювання ДАК МОН України, голова Центрального регіонального відділення товариства зварників України, голова підкомітету "Газополуменева обробка" Національного технічного комітету України по стандартизації.

Прекрасні людські якості Віктора Миколайовича, багата ерудиція, принциповість, безпосередня участь у ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС здобули йому глибоку повагу й авторитет серед студентів та колег.

За багаторічну сумлінну плідну працю і вагомий внесок у розвиток навчально-методичного і наукового потенціалу ЗФ Віктор Миколайович нагороджений Почесними грамотами КПІ, Міністерства освіти і науки України, знаком «За відмінні успіхи в роботі»,

медаллю «За відмінні успіхи в роботі».

Співробітники та студенти ЗФ

реженні кількості тих, хто проходить перепідготовку в МІПО, випуск з цим зросі більше ніж у 2 рази.

Разом із тим слід відзначити, що в ліцензії університету передбачено ліцензійний обсяг прийому на перепідготовку 2700 осіб за 55 спеціальностями. Таким чином, необхідна цілеспрямованість робота з організацією перепідготовки спеціалістів тими кафедрами, що мають ліцензію на перепідготовку, але поки що її не використовують, а це відбувається за 35 спеціальностями.

У світлі вимог Болонського процесу

Сьогодні поки немає проблем з викладачами для проведення всіх видів занять, але спід зважити на те, що середній вік викладачів зростає і зараз становить 51 рік.

Якісний склад викладачів такий: усього 2085 викладачів, з них 998 мають вчені звання професорів та доцентів – це майже 50 %.

На жаль, у минулому навчальному році тільки 74 випускники НТУУ "КПІ" (з них 55 магістрів) стали до педагогічної та наукової діяльності, що аж ніяк не може нас задовільнити, оскільки щорічно ми випускаємо майже тисячу магістрів.

Відповідно до Указу Президента заробітна плата для всіх категорій працівників НТУУ "КПІ" збільшилась майже у два рази. Це значно покращує ситуацію із зачлененням молодих науково-педагогічних кадрів, але і накладає більшу відповідальність щодо

НА ЗДОБУТТЯ ДЕРЖАВНИХ ПРЕМІЙ

На березневому засіданні Вченої ради на здобуття Державних премій України в галузі науки і техніки 2005 року було висунуто дві роботи.

Дослідно-конструкторська робота "Мобільний дистанційно-керований комплекс для поводження з радіоактивними відходами" виконана колективом авторів, до складу якого входять М.А.Павловський, І.П.Вокуєв, О.В.Гусев, Ю.А.Карпачов, С.І.Клюфас, Ю.М.Рудик, Л.Р.Слободян. Дана робота виконувалася на підставі відповідних Постанов Кабінету Міністрів України у рамках програми Міністерства з надзвичайних ситуацій України з ліквідації аварійного стану тимчасових сковищ твердих радіоактивних відходів та Комплексної програми щодо поводження з РАВ, затвердженої Постановою КМ України 1996 року з доповненнями 2003 року.

Науково-технічна новизна роботи полягає в тому, що авторам на основі розробленої технології дистанційного поводження з радіоактивними відходами, раціональної агрегатно-конструктивної зміни та дооснащення міні-екскаватора, що серйозно виробляється в Україні, гідроапаратурою й оригінальним универсальним швидко-змінним навісним обладнанням, власними оригінальними науково-технічними рішеннями з радіопропсороно-го керування, контролю та радіоте-

левізійної стереоскопічної системи технічного зору із широким використанням сучасних досягнень е

галузі радіотелевізійної техніки, оптики, радіоелектроніки, обчислювальної техніки, гіdraulіки та систем керування механізмами та машинами вдалося сконструювати високонадійний, мобільний, багатофункціональний, дистанційно-керований, радіаційностійкий робототехнічний комплекс для широкого використання в різних технологіях безпечного поводження з радіоактивними відходами з істотно більш високими експлуатаційно-технічними характеристиками, порівнянні з якими подібної технології Росії та закордонних країн Заходу і Сходу.

Висока надійність комплексу забезпечена за рахунок максимального використання відпрацьованих у серійному виробництві України електромеханічних та гіdraulічних вузлів і агрегатів, а висока радіаційна стійкість комплексу – за рахунок максимального обмеження кількості мікросхем, ізольованих від джерел іонізуючого випромінювання захисними екранами.

Робота "Розробка науково-методичних основ системи прогнозування генетичного ризику впровадження нових технологій та забруднення навколошнього середовища" узагальнює результати наукових досліджень і розробок, виконаних авторським колективом

Національного технічного університету України "КПІ" із зачлененням фахівців Міністерства екології та природних ресурсів, Міністерства охорони здоров'я України, Академії медичних наук України.

До складу колективу авторів даної роботи входять С.О.Воронов, В.І.Гайдаржи, Г.Т.Денисенко, С.О.Лук'яненко, В.Г.Сліпченко, Є.І.Сухін, П.М.Таланчук, В.П.Фокін, В.Б.Шатило, О.Ф.Шульженко.

Метою даної роботи є створення науково-методичних засад для визначення системи заходів щодо зменшення для людини ризику генетичних захворювань від існуючих антропогенних чинників довкіля, в тому числі від впровадження нових технологій. Головними результатами роботи є:

– розробка концепції та методології оцінки і прогнозування генетичного ризику в Україні;

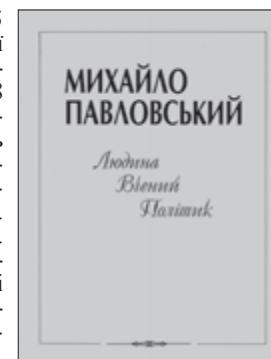
– створення комплексної системи медичних та екологічних заходів для мінімізації впливу оточуючого середовища на здоров'я населення;

– обґрунтuvання та організація навчального процесу з підготовки фахівців з комп'ютерного екологічного моніторингу.

Побажаємо авторам з успіхом витримати конкурс і здобути високе звання лауреатів Державної премії України в галузі науки і технології 2005 року.

Інф. "КП"

Презентація книги

присутні декан факультету АКС професор О.В. Збрuczький, професор В.Г. Савін, Л.М. Рижков, інші викладачі факультету. Верховну Раду представляли народні депутати України В.В. Терен та О.Г. Білорус. Крім того були присутні генеральний директор швейного об'єднання "Хмельницьк-легпром" В.І. Кулаков, заступник генерального директора НВО «Електронмаш» А.З. Ковальчук, помічник-консультант депутата

проф. О.С. Луканін, студенти факультету.

З великою зацікавленістю присутні слухали розповідь упорядника книги Тамари Григорівни Андрійчук. Вона розповіла про те, як зявився задум цієї книги, як ділилися своїми спогадами про Михайла Антоновича керівники нашої держави Ю.В. Тимошенко, О.В. Турчинов, інші знані в Україні люди.

Гости презентації розповідали про свої зустрічі з М.А.Павловським, про його дії, що сприяли встановленню нової влади в Україні.

Наприкінці зустрічі гости відповіли на численні запитання студентів.

Н. В. Баланчук

і науки Українського інституту інформаційних технологій в освіті. В університеті (першому в Україні) відкрито і оснащено компанією Майкрософт-Україна навчальну лабораторію інформаційних технологій і сучасного програмного забезпечення. На черзі відкриття подібного навчального Центру "Квазар-мікро"-КПІ.

Насамкінець – основні напрями подальшого удосконалення роботи навчального напряму.

1. Зосередити зусилля всього колективу на підвищенні якості освіти, престижу вузу і його випускників, забезпечивши подальший розвиток кафедр, факультетів, інститутів у напрямку удосконалення змісту освіти, покращення кадрового, методичного та інформаційного забезпечення навчального процесу.

Основними питаннями заслань цього періоду стали: включення університету до Болонського процесу, участь у педагогічному експерименті з кредитно-модульною системою навчального процесу. На засіданнях ради тричі розглядалось питання безперервної підготовки студентів університету з іноземних мов – від концепції до перших результатів цієї роботи. Обговорювалось також питання підвищення якості фізико-математичної та економічної підготовки студентів.

В умовах обмеженого бюджетного фінансування на технічне оснащення лабораторій створенню сучасної матеріальної бази сприяють наші міжнародні зв'язки із навчально-діяльністю, які свідчать про те, що НТУУ "КПІ" продовжує утвреждатися як лідер впровадження дистанційного навчання в Україні. Це проект ЮНЕСКО зі створенням Центрально-східного європейського віртуального університету. Як визнання ролі НТУУ "КПІ" у сфері інформатизації є створення на базі УЦДО НТУУ "КПІ" наказом Міністерства освіти

Березень. Саварка. Архип Люлька

23 березня 1908 р.

Село Саварка Київської губернії Російської імперії. В селянській сім'ї Михайла Івановича Люльки і Олександра Олексієнна народився син Архип, якому судилося стати Генеральним конструктором авіаційних двигунів, професором МВТУ ім. Е. Баумана, академіком АН СРСР, депутатом Верховної Ради СРСР, Героєм Соціалістичної Праці, лауреатом Ленінської та Державних премій СРСР, отримати три ордени Леніна, орден Жовтневої Революції, два ордени Трудового Червоного Прапора...

А.М.Люлька виступив ініціатором створення турбореактивних двигунів. З другого однодумцем у неробочий час розробив проект турбореактивного двигуна (ТРД) і добився розгортання роботи зі створенням такого двигуна. У 1941 р. А.М. Люлька – перший у світі – запропонував схему двоконтурного турбореактивного двигуна, який є основою сучасних ТРД.

О.І.Цимбал

У 1947 р. з'явилася перша радянська реактивна літаки, оснащена ТРД, розробленими КБ Архипа Люльки. СРСР стає третьою країною у світі (після Англії та Німеччини), що власними силами створила турбореактивні двигуни. КБ А.Люльки під його керівництвом розробило десятки типів ТРД, вони з 1949 р. позначалися літерами АЛ. Літаки з двигунами АЛ встановили понад 50 світових рекордів. Модифікований АЛ-31, розробка якого почалася в 1973 р., і донині залишається найкращим двигуном для високоманеврових літаків-винашувачів. Тільки літаки з цим двигуном здатні виконати фігуру «кубру Пугачова».

У 1984 р. А.М.Люлька пішов у вінчість...

25 березня 2005 р.

У Саварській середній школі ім. Архипа Люльки пройшли наукові читання з циклу "Видатні конструктори України", присвячені Архипу Люльці.

Читання відкрив директор школи О.І.Цимбал, який представив учасників та гостей, привітав їх від імені колективу школи. Від імені ректора НТУУ «КПІ» академіка НАН України М.З.Згурівського учасників зібрання привітав заступник ректора проф. Л.Р.Слободян.

Учасники читання розповідали про діяльність великого конструктора, а також намагалися зрозуміти, як хлопець з бідного селянської сім'ї, що рано залишився без батьків, зумів стати одним із найвідоміших інженерів ХХ століття.

ЗІ СПОГАДІВ АРХИПА ЛЮЛЬКИ

Сім'я і школа

Я народився в 1908 році на Україні, у селі Саварка Богуславського району Київської області, у багатодітній селянській родині. Батько мій, Михайло Люлька, був бідняком. Мати померла, коли мені виповнилося сім років, і батьку довелося самому виховувати дітей.

На дів'ятому році батько послав мене в школу, що same в час відкрилася в центрі села. Це була чотиричічна земська школа з квартирами для вчителів, господарськими прибудовами і величим фруктовим садом...

Тільки-но я вступив до школи, як мене спіткало велике горе – загинув мій батько. Його плуг наштовхнувся на снаряд, що залишився в землі з воєнних днів...

Йшла громадянська війна. На Україні господарювали банди отаманів Струка і Зеленого, Махно і Григор'єва, з півдня наступали денкінці. Але потрібно було якось жити, і ми жили, працювали, училися.

Моїми вчителями були чудові люди, які багато чому мене навчили і дали мені пітківку в життя.

Моєю першою вчителкою була Марія Каленіківна Іщенко...

Марії Каленіківні я вдачний за те, що сама вона пріщепила мені любов до навчання. Вона часто мовляла: «Учитися всьому цікаво! Здається, це така очевидна істина»...

Згодом, коли ми стали більш дослідними, у класі п'ятым чи шостом, я пам'ятаю, як вона розповідала нам про К.Е.Ціолковського, якого багато хто називав утопістом і фантастом, але який неухильно відстоював свою ідею.

«Незважаючи на що! Ним керувала віра в правоту своєї ідеї, цілеспрямованість. Вона дозволяла перебороти будь-які нестакти, нерозуміння...

Ціле життя в ім'я ідеї! – ці її слова я запам'ятає назавжди.

Учителем математики і директором школи був Михайло Пилипович Кравчук – прекрасний методист і психолог. Йому було достатньо однієї бесіди з незнайомим учнем, щоб визначити, на що той здатний. Михайло Пилипович зумів пріщепити мені любов до точних наук і протягом багатьох років, навіть після закінчення школи, залишився моїм найближчим наставником. Згодом Михайло Пилипович займався науково-викладацькою діяльністю і був обраний в Академію наук УРСР.

Літературу нам викладав учитель Загул – великийamatör поезії. Він сам писав вірші і дуже любив їх читати. А читав він їх з таким натхненням і майстерністю, що ми завжди з великою увагою й інтересом слухали його. Українською мовою і співу навчав нас Євген Пилипович Процак – дуже цікава і чудова людина.

У школі ми не тільки вивчали точні науки і літературу, ми ще вміли цікаво і весело відповісти після заняття.

Дмитро Євдокимович Чалий – учитель літератури, був ентузіастом створення самодіяльності на сели. Він організовував хор, а його дру-

А.Люлька – студент
КПІ. 1930 р.

вилася цікава практика виховання. Якщо якому-небудь класі не міг розв'язати задачу, то країн математики школи розв'язували її за задачу перед класом. Найчастіше це був мій товариш Іван Скурат. Завжди спокійний, він любив усе докладно продумати, зважити. Дух суперечності в нашій дружбі, звичайно, був, тому Михайло Пилипович часто і мене викликав для математичних імпровізацій.

Підійшов час закінчення школи. Продовжити свою освіту я міг у наших умовах тільки в профтехшколі, більшість яких була з технічним ухилом. Це і вирішило справу. Я вступив у профтехшколу в місті Біла Церква...

Навантаження в учнів були велики і всебічні. Завідувач школи Тарас Іларіонович Бондаренко читав лекції з хімії і вів заняття з німецькою мовою... Тарас Іларіонович радив мені після закінчення школи вступити до технікуму, де було трьохрічне навчання, щоб скоріше стати самостійним фахівцем-інженером. Але я мріяв про математичні обрії науки. Я прагнув у Київський політехнічний інститут, що був тоді центром української науки...

Вступ до КПІ

Зі вступом у Київський політехнічний інститут у той рік я спізнився, тому що прийом документів закінчився до того, як нам видали

Професор ФМФ Н.О.Вірченко підкresлила роль академіка М.П.Кравчука в становленні особистості А.Люльки. Він не тільки навчав майбутнього конструктора математики у Саварській школі та в Київському політехнічному, але й допомагав Архипу математично. Професор ММІ В.А.Тітов у своїй доповіді розповів про те, яким дисциплінам навчався А.Люлька в КПІ, звернувшись особливу увагу на роль практичних занять у становленні великого інженера.

Надзвичайно цікавими були виступи тих, кого доля свого часу звела з Архипом Люлькою.

Журналіст Микола Сорока познайомився з Архипом Люлькою майже 40 років тому. Розповів, що його вразила любов Архипа Люльки до України: величезна домашня бібліотека творів українських авторів, глибоке знання історії України, великий інтерес до сучасної української літератури.

В.М.Плотніков – провідний конструктор Науково-технічного центру ім. А.Люльки (м. Москва) – свого часу працював разом із А.Люлькою. Він відмітив таку рису характеру А.Люльки, як демократичність, повага до людей. А ще розповів, що на підприємстві шанують пам'ять А.Люльки. Там встановлено його буст.

Виступила також небога Архипа Михайлова – Марія Василівна Чала, яка від імені родичів А.Люльки подякувала тим, хто береже пам'ять про нього.

На читаннях були присутні не тільки вчені та вчителі, але й жителі села Саварки, представ-

М.В.Чала

У школійній кімнаті-музеї А.Люльки.
Екскурсовод Оксана Старіченко

го сина, і передає пам'ять дітям. Можна сподіватися, що це село даста ще не одного генія, який уславить його.

В.Петренко

Навчання в КПІ

Почалося студентське життя. Воно було захоплюючим і цікавим. Зовсім нові предмети загальноосвітнього характеру на першому, другому і третьому курсах захопили мене своєю новизною, величими можливостями подальшого удосконалення в будь-яких галузях науки.

Звичайно, цьому сприяв високий рівень викладання в КПІ, традиції інституту.

На все життя запам'яталися мені цікаві захоплюючі лекції з фізики професора Гольдмана, лекції і практичні заняття з опору матеріалів професора Симинського.

Лекції професора М.Ф.Кравчука були близькими. Легкість і добірність рішень, які він демонстрував з кафедри, вражали. Його математична дотепність, тобто уміння підійти до рішення з незвичайної точки зору, здавалася навіть мені, що добре знає його виняткову майстерність, імпровізацію. Однак усе це з'явилось, звичайно, як результат завзятої, привласченої праці.

Деканом механічного факультету, коли я вступав до КПІ, був відомий професор Г.С.Жирницький, автор підручника з парових турбін. На первіших загальних зборах він виступив перед нами, побажав успіхів і сказав: «Наука даста вам усе, якщо ви її усе віддасте...».

У КПІ я оселився в гуртожитку. Багато займаєсь, часто засиджується вечорами. У гуртожитку було шумно, тісно, і я вирішив найняти кімнату, де міг би спокійно займатися. Така кімната знайшлася на окраїні Києва. Тоді я вже перешов на другий курс.

Саме в цей час приїхала здавати іспити в Київський сільськогосподарський інститут моя землячка Галия Процак.

Вона якось швидко війшла в мою студенську компанію. Галия любила ходити до нас на студенські вечори. Дуже весела, товариська, навколо її завжди збиралася молодь. Ті, що ми з'являлися часто разом, здавалося само собою зрозумілим. І хоча нас ніхто не називав нареченим і нареченою, найцікавішим у цій історії було те, що і ми самі не згадувалися, яким близьким було наше весілля. Незабаром ми дійсно одружилися. Весілля проходило дуже скромно.

Стали ми жити в Києві. Маленька кімната, столик для занять, лідь повернеться. Але ми були молоді, життерадісні, вміли учитися і відпочивати, ходили на концерти, не пропускали спектаклі і не втомлювалися якось...

Непомітно пролетіло два роки. І от вже останній, четвертий курс. Виробничі практики. Спочатку на Харківському паровозобудівному заводі, потім на Ленінградському металевому. ХПЗ випускав знамениті на ті часи трактори «Комунар», паровози і могутні дизельні установки. У Ленінграді виготовляли величезні парові турбіни.

Настили державні іспити. Пройшли вони успішно. І от уже з дипломом інженера-механіка з парових турбін мене направляють в аспірантуру Харківського науково-дослідного інституту промислової енергетики.

Будинок школи, де вчився А.Люлька

подібну задачу нам якось давав Михайло Пилипович Кравчук. Тоді я бився з нею цілий день, але все-таки розв'язав. І отут, на іспиті, я згадав (у котрій раз!) добрим словом Михайла Пилиповича.

Нарешті десять днів іспитів позаду, і я пройшов за конкурсом. Це було великою радістю. Я став студентом I курсу механічного факультету КПІ.

Нарада з благоустрою парку

24 березня в нашому університеті відбулася нарада з реконструкції та благоустрою парку НТУУ "КП", в якій взяли участь голова Солом'янської районної у м. Києві Держадміністрації І. П. Сидоров, депутат Київради від нашого виборчого округу Д. І. Андрієвський, проректор з адміністративно-господарської роботи М. В. Печеник, представники КМДА, генерального підрядника ВАТ ПБК "СХІД" "Київзеленбуду", Головківтархітектури та УкрНДІнжпроекту, профкому студентів.

Депутат Д. Андрієвський відзначив, що фінансування реконструкції та благоустрою парку КП включено до міського бюджету на 2005 рік. Із запланованого 1 млн. грн. буде витрачено: 250 тис. грн. на закінчення робіт на центральній алеї, 750 тис. грн. на реконструкцію території навколо меморіального комплексу та самого комплексу. Буде проведено освітлення центральної алеї парку.

Інф. профкому студентів

Молодь любить КВК! Капеїшна молодь любить капеїшний КВК! Це – аксіома. У цьому ми мали нагоду черговий раз пересвідчитись на півфіналі ліги КВК в НТУУ "КП", що відбувся у Центрі культури та мистецтв 25 березня.

П'ятниця. Вечір. Ще один тиждень навчання позаду. А попереду – сьогодні у студентів свято КВК! Зал був переповнений. Молодь прийшла за сміхом, гумором і хорошим настроєм. І вона все це отримала сповна – команди постаралися на славу. 5 півфіналістів: "Пластилінова ворона" (ІХФ+ФАКС+ІФФ+ФБТ), "Правокакія" (ФП+ФММ), "Андрієвський спуск" (МУФ+ФЕА+ТЕФ), "Фас!" (ФС) та "Пси-фактор" (ПБФ).

Поки команди готовувалися до першого конкурсу, глядачі розважали визнані "метри" сучасного КВК нашого університету – збірна команда НТУУ "КП" "Політех". Вони яскраво продемонстрували без перебільшення мистецтво доведення до сліз (від сміху, звичайно) глядачів своїми жартами.

Зірки зірками, але в цей вечір головними дійовими особами все ж були наші півфіналісти. "Візитівка" була дуже смішною, потенційно і веселою. Усі команди показали вищий клас і серйозну підготовку. Вдалих жартів вистачило на всіх. Запам'ятався "Трилер Дюймовочка і колорадський жук", в якому "дівчинка-крихітка" на шкідників продемонструвала прийома кунг-фу, маршрутний автобус, який віз своїх пасажирів, незважаючи на їхні наміри вийти раніше, в "Домотехніку" та інтерпретація реклами відомого українського мобільного опера-

тора, де пан екс-президент з вінником в руці переконував доньку і зятя, що все тепер змінилося і доведеться економити на сім'ї.

"Розминка" теж була цікавою. Питання команд, поставлені одна одній, часто переростали з відповідей у діалоги, які так полюбляють глядачі. Команди вдало скристилися можливістю без заготовок весело проявити кмітливість. Хотілося відмінити команду "Андрієвський спуск", яка так "зараюно" смиляється сама зі своїх дотепів, що публіка не втримувалася і теж веселилася разом з ними ще до "оголошення" відповіді-жарту. Дуже добре, коли команди відверто отримують задоволення від гри і діляться ним з глядачами.

Що стосується заключного конкурсу "домашка", то тут краще промочвати і дати можливість уже фіналістам вінівратитися, бо рівень підготовки до нього у всіх командах залишає бажати кращого. Жарты були або "несмішними", або "занадто смішними". І в тому, і в іншому випадку мало хто розумів про що йде мова... Та все ж були і позитивні моменти. Наприклад, артистизм кмітливих гравців з "Пластилінової ворони".

Результати оголосив голова журі Анатолій Хомутинський. Він відзначив, що, незважаючи на мінуси, плюсів було, звичайно, набагато більше. Команди – молодці. Усі старалися і працювали, але перемоги тільки... три, окрім фіналу потрапляють з півфіналістів з найбільшою кількістю балів. Ними стали: "Андрієвський спуск", "Пластилінова ворона" і "Правокакія". Анатолій, разом із глядачами, оплесками привітав фіналістів, а іншим учасникам побажав нахнення, гарного настрою і ще більше якісного гумору у подальших змаганнях веселіх і кмітливих НТУУ "КП".

Майя Заховайко

У хокей грають справжні чоловіки!

16-19 березня в Києві відбулися фінальні змагання Других зимових спортивних ігор з хокею з шайбою, які проводилися Державним комітетом України з фізичної культури і спорту. Цю подію у спортивному житті хо-

тже, на київському льодовому стадіоні "Крижинка" демонстрували свою майстерність у волонтеріні шайбою 8 команд, серед яких команда "Київ-2" представляли студенти ФФВС Київського політехнічного інституту під керівництвом

кістків нашого університету, без сумніву, можна назвати найвідповідальнішою у двох останніх змагальних періодах, оскільки відбувається вона раз на чотири роки, а змагання вважаються найважливішими.

їх тренера – Сергія Олексійовича Журавльова.

Змагання відбувалися за кільовою системою, і нашим спортсменам довелося зустрітися із командами Харківської, Дніпропетровської, Луганської, Львів-

ської, Київської, Сумської та Івано-Франківської областей.

Як зазначив Сергій Олексійович, найкращі ігри були зіграні з командою Сумської області, яку вдалося обіграти з рахунком 25:4, Харківської – 12:1 та Львівської областей (рахунок – 31:0). За результатами змагань, команда представників нашого університету "Київ-2" зайняла друге місце, поступившись ще одній київській команді, воротарем якої був також студент ФФВС Скритинський Антон. "Спортсмени нашого університету гідно виступили на цих змаганнях. Ми досить довго і ретельно до них готувалися, і, як наслідок, показали досить непоганий результат. Хотілося б виділити усіх спортсменів, гравців "Київ-2" і наших студентів: Бобенця Сергія, Радецького Михайла, Рослякова Антона, Шульгу Михайла та капітана команди, викладача факультету фізичного виховання та спорту Чурсіна Павла Семеновича."

I, хоча, відповідальні змагання минули, тренувальний період у хокейців продовжується і, навіть, стає дедалі інтенсивнішим. Адже попереду ще так багато змагань і перемог.

Катерина Білоконь

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут»

03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221

241-66-95; 22-09

Головний редактор
В. В. ЯНКОВИЙ

Провідний редактор
В. М. ГНATOViCH

Редактор
Н. Е. ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка
І. Й. БАКУН

Комп'ютерний набір
Л. М. КОТОВСЬКА

Коректор
О. А. КІЛІХЕВИЧ

Реєстраційне свідоцтво Ki-130

від 21. 11. 1995 р.

Друкарня АТЗТ «Атопол»,
м. Київ, пр. Московський, 9

Тираж 1500

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається з авторською.

7 квітня – ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ ЗДОРОВ'Я

Бережіть здоров'я змолоду

Відомо, що студенти – народ заклопотаний. І, як правило, нехтує режимом харчування: вживають їжу на ходу, поспіхом, часто всухом'ятку, не снідають, йдучи на лекції, зачітуються в бібліотеці, забувають пообідати, а ввечері надолужують прогаяне – переїдають. А жаль. Це все призводить до різних захворювань шлунку, печінки, кишечника.

Згодом поспілублюється увага, навчальний матеріал сприймається гірше. Нерідко виникає головний біль, втома, порушується сон.

Не слід забувати і те, що молодим людям необхідно дотримуватись правильного харчування для забезпечення процесу формування організму, який триває до 20-25 років. А сприяють цьому, в першу чергу, білки. Тому до свого раціону молоді необхідно включати м'ясо, молоко, яйця, сир, рибу. Жири і вуглеводи необхідні для поповнення енергетичних запасів людини. Так, в середньому, на добу юнакам потрібно 2800-3000 ккал, дівчатам – 2500-2800 ккал.

Приближний підрахунок калорійності страв показує: звичайна порція більшості супів містить від 200 до 300 ккал, молочно-круп'яних, м'ясних – до 400 ккал. Калорійна цінність м'ясних страв з гарніром в юнацьких громадського харчування становить 500-600 ккал, овочевих – 100-250 ккал; склянка киселю, молока, кави з молоком – 100-150 ккал, а 100 г хліба до 200 ккал.

Постійно нормальна вага людини – показник енергетичної збалансованості у харчуванні. Визначити ідеальну вагу дуже просто: від росту в сантиметрах відмінно число 100 – це і буде нормальна вага в кілограмах. Так, для людини ростом 160 см, вага має дорівнювати 60 кг. У середньому молодій людині на добу потрібно м'ясо та м'ясо-продуктів – 200 г, риби – 50 г, сиру – 20 г, яйце – 1 шт., хліба – 300-400 г.

Підраховано: якщо перевищувати норму хліба на 100 г на день, за рік можна набрати зайвих 7 кілограмів.

Слід пам'ятати, що вуглеводи перетворюються в жири, тому при надмірній вазі необхідно обмежити вживання хліба, круп'яних та макаронних виробів, ласощів. Інша справа овочі, фрукти, зелень. Вони є джерелом вітамінів, мінеральних солей, мікроелементів – їх нічим не замінити.

Правильне харчування повинне поєднуватись із систематичним заняттям фізкультурою, спортом, туризмом. Усе це сприяє правильному розвитку організму, збереженню здоров'я, підвищенню працездатності.

М. В. Шамардак,
заслужений студентської поліклініки

• КОНКУРС • КОНКУРС •

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«Київський політехнічний інститут»

ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

на заміщення вакантних посад:

деканів (доктор наук, професор) факультетів:

– авіаційних і космічних систем;

– приладобудівного;

заступників деканів (доктор наук, професор)

звукотехніки та реєстрації інформації факультету електроніки;

професора (доктор наук, професор)

кафедри спеціалізованих комп'ютерних систем факультету прикладної математики.

на заміщення вакантних посад доцента, ст. викладача, викладачів, асистента по інститутах, факультетах, кафедрах:

Механіко-машинобудівний інститут

Кафедра конструювання верстатів та машин доцентів – 1;

Факультет прикладної математики

Кафедра спеціалізованих комп'ютерних систем ст. викладачів – 1;

Хіміко-технологічний факультет

Кафедра органічної хімії та технології органічних речовин асистентів – 1;

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра фізичного виховання

викладачів – 2.

Термін подання документів – місяць від дня опублікування оголошення.

Адреса: 03056, Ки